

DÉLMAGYARORSZÁG

77. évfolyam, 141. szám
1987. június 17., szerda

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Változások túl a Tiszán...

Kis téesz - nagy gondban

A gazdálkodási, pénzügyi gondokból sokféle akad. A mezőgazdaságban sincs ez másként. Nagyjából három kategória létezik, közel azonos számú résztvevővel. A „felsőház” kivételével a szervezetek zöme nehezen tud lépést tartani napjaink sürűsödő kihívásaival. A középmezőny erejét a bővített újratermelés alapjainak létrehozása köti le. Pár milliós nyereség a számszerű bizonyíték, hogy életképes a cég, ha döcögve is, de megy a verki. Közben az útkereső próbálkozásokra, beruházásokra, felhasználó támogatásokat kiegészítő hitelek végösszegei egyre nőnek. Az eladósodás terhei sokuknak meghaladták az elviselhetőség határát. Az ő gondjaik mérséklésére a MÉM feltételekhez kötött pályázat alapján elengedheti a felfüggesztett hitelkötéseket. Ebből is látszik: alapvető, országos gond.

Törékeny egyensúly

Aztán ott az alsó harmad, ahol olyan törékeny az egyensúly a veszteség és nyereség határmezsgyéjén, hogy a legkisebb kedvezőtlen változás végveszélyt jelenthet. Ha van nyereségtartalék, s kifoltozható véle egy rossz év, hát senki sem törődik vele. Csak az aggodalom marad, vajon a lejtő után emelkedő következik-e. Ott, ahol a saját erő már kevés a rendezésre, a szanalási hitel jöhet számításba, mely hosszabb távon pallosként lebeg a vezetőség feje fölött. A kormányzatnak egyre kevesebb a pénze az adakozásra, helyette a termelőktől várja, hogy tegyenek is valamit a helyzetük megváltoztatásáért.

Az alacsony hatékonyság okait üzemen belül és kívül elvárta vizsgálják. A közel-múltban a városi Népi Ellenőrzési Bizottság emberei a Szegedi Rákóczi téeszben néztek szét. Látletük a szervezet szakemberei szerint is megalapozott, támpontot adhat döntéseikhez. Mert döntések, változtatások nélkül nincs kiút.

A korábban Algyőhöz tartozó tanyavilágban, túl a Tiszán, ötszáz hektáron gazdálkodik a kis kollektíva. Ez az átlagos méretnek ötédeztéde. Az alaptevékenység évek óta veszteséges, a mérleg nyelvé az olajosoknak végzett szolgáltatásai bevételei billentették helyre. Az aszály miatt jelentősen csökkentek a termésátlagok, miközben más téeszek konkurenciája miatt az NKFV sem rendelt tőlük annyi munkát. Közel 1,8 millió forintot kellett kivenniük a nyereségtartalékból. Hosszabb távon ez az út nem járható, most már minden „éynek” meg kell állnia a saját lábán.

Egyoldalúság?

A felmérés, szerint egyoldalúan használták ki a földterületet. A burgonyán és kukoricán kívül más növény

nyek részaránya elenyésző. A „takarékoság” a műtrágya és növényvédőszer felhasználásban is érződött.

Az állattenyésztésük 68 tehénből és 63 kocából állt. A tehének alacsony tejhozamához a nem megfelelő fajta és a gondozás hiányosságai vezettek. A változtatás itt már érezhető, 25 vemhes üszőt állítottak be, s gondozást is szakszerűbben végzik. A kocaállomány szaporulata a korcs fajta miatt minőségi vágásra alkalmatlan. Ezek óta veszteséges a sertésartás, tavaly ez önmagában 731 milliót vett ki a közös kasszából. Az állomány minőségi cseréjére nincs anyagi fedezet, az ellenőrök szerint a felszámolás az egyedüli járható út.

Az olajkutat környékének rendbehozatala, és a töltések karbantartása nyereséges volt, míg a beállított gépek kapacitását lekötötték. Új munkák beiktatása lehetne talán a megoldás. Ilyet viszont manapság nehéz találni.

A volt elnök és főkönyvelő tavaly ment nyugdíjba, az új vezetőségnek hirtelen összetörtek a tennivalók. Kérdés, ilyen körülmények között, lehet-e esélyük, adták-e a feltételek? A jószándék és a tisztesség ugyanis csak egy a szükségességek sokaságából. A napokban a termelőszövetkezeti irodában beszélgettünk Paronai János nyugdíjas elnökkel és utódjával, Csikós Mihállyal. Látathatóan jó a kapcsolat közöttük, hisz több mint húsz évig voltak munkatársak. Mindketten helybeliek, ismerik a tanyai élet minden rezdülését.

A téesz 1960-ban alakult, akkor 4 szövetkezet volt Algyőn. A többiek az egyesületek során eltűntek, területük ki tudja melyik környékbeli gazdaság méretét növelte. Huszonhat évig nem volt komoly baj, 1-2 milliós nyereség mindig összejött. Ehhez azonban a nem mezőgazdaságból származó 4-5 milliós bevételnek is össze kellett jönnie. A keresetek átlaga alig 50 ezer forint feletti. Az elzártsággal magyarázható talán, hogy a tagok ennyire itnmaradtak. A kezdetben rendes út, buszjárat sem volt. Most is ha reggel bejön valaki a városba, délben tud visszamenni. Akik itt laknak, azok zömének szülei is itt éltek. A háztáji gazdálkodás igen jelentős, ez több mint 12 millió forintnyi értéket jelent.

Tét: az önállóság

Talán ezért maradtak ennyire ideig önállóak, s akarják is azok maradni, míg bírják szusszal. Korábban voltak kívülről jött egyesítési törekvések, a gazdaságosabb területnagyság érdekében, de ezek meghiúsultak. Most már ha akarnak akkor se lenne könnyű. A szomszéd tápei téesz már Vásárhelyhez tartozik, ezenkívül természetes határuk csak a nagyfai céggazdasággal van. A Tisza és a Maros is elvá-

laszt. Úgy gondolják, egy távoli nagy gazdaság részeként nem tudnának így foglalkozni a háztájival, az ügyesbajos dolgaikkal, messzire kellene menniük, s ehhez a tömegközlekedés nem megoldott.

Vagyis sima kisiklásnak tekinthetik a 86-os évet, s megint ringbe szállnak. A tét az önállóság, mert veszteség esetén nem valószínű, hogy akadna aki vállalna helyettük a terheket. Vajon most mire számítanak?

A tavalyi mérlegben az aszály számlájára 1,5 milliós kiesést könyveltek el. Emiatt félmillió, adókedvezményt kaptak, melyből 410 ezret az idén költhetnek el. Találtak még egy másik félmilliót is. A melléktevékenységért fizetett adó a KSH besorolása szerint nem volt jogos, az idén ezt felhasználhatják. A növénytermesztésben a szokásosnál jobb a kép, innen is bevételekre számítnak.

A kocaállományt az állattenyésztési állomás segítségével az idén két részletben lecserélik. A régiakat meghizlalják, s értékesítik. Gondozókat is váltottak. A tanyán egy szomszédos szövetkezetből fogják beszerezni, ahol évek óta nincs panasz a minőségre. Ugyanis maguk nehezen tudnak fehérjekonzentrátumot beszerezni.

Az olajosok után az útkarbantartókat is megkeresték, s útpadkázásra kötöttek velük szerződést. Csak rajtuk múlik, hogy saját „útjuk” kátyúját lesz-e erejük betemetni. A kérdés egy-két éven belül eldől.

Tóth Szeles István

Kisáruház Újszegednek

Schmidt Andrea felvétele

Eredetileg — 25 éve — élelmiszer-peremboltként épült, 15 évvel ezelőtt, egy húsbolt melléépítésével, bővítették. Mától ismét megújult formájában várja a vásárlókat a 13 főnyi személyzetével a Rózsa Ferenc sugárúton a mintegy 700 ezer forintos felújítási költséggel, 200 ezer forint értékű új berendezéssel átalakított, teljes profilú ABC-kisáruház. Szakosított raktárt építettek, a boltban reggel 6 órától lehet tőkehúst, hűsáztítményeket, élelmiszert, mirelitárut, gyümölcsöt-zöldséget venni. Remélhető, hogy enyhít majd az újszegediek ellátási-beszerezési gondjain

Csao Ce-jiang vidéki látogatása

Vidéki látogatással folytatódott kedden Csao Ce-jiangnak, a Kíndi Kommunista Párt Központi Bizottsága megbízott főtájkárának, az államtanács elnökének magyarországi programja. A magas rangú vendéget a vidéki útra elkísérte Maróthy László, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Tervhivatal elnöke és Iván László, hazánk pekingi nagykövete.

Csao Ce-jiang, aki hivatalos, baráti látogatáson tartózkodik hazánkban, elsőként a Győri Rába Magyar

Vagon- és Gépgyár tevékenységével ismerkedett. A világszerte ismert vállalat kereskedelmi központjában Kapolyi László ipari miniszter, Lakatos László, az MSZMP Győr-Sopron Megyei Bizottságának első titkára, Szabó Mihály megyei tanácselnök, illetve a gyár vezetői fogadták Csao Ce-jiangot és kíséretét. A nagyvállalat gazdálkodásáról Horváth Ede vezérigazgató adott nagy érdeklődéssel fogadott tájékoztatást.

A Rába fejlődésének főbb állomásait felelevenítve elmondta, hogy az immár 90 éves cég életében az 1965 és

1970 közötti időszak nagy változásokat hozott. A termékszerkezet jelentős átalakításával ekkor alakult ki a vállalat jelenlegi arculata. A vasúti gördülőanyagok előállítására, a járműgyártás átfogó korszerűsítéséhez kapcsolódva fejlesztődött a motorgyártás. Ezt a mind nagyobb termelési értéket képviselő tevékenységet jelentősen felgyorsította az NSZK-beli MAN-céggel kötött licencvásárlási megállapodás. Azóta csaknem egymillió nagy teljesítményű motor került le a v-

(Folytatás a 2. oldalon.)

A jól képzett szakembereket keresik

Az első negyedév munkaerőmérlege

Az ÁBMH Munkaügyi Információs Központja által közzétett adatok szerint a munkaerő keresletét és kínálatát az év első negyedében a korábbiaknál erőteljesebben befolyásolta a vállalatok szelektív munkaerőgazdálkodása, valamint termelési és termékszerkezetük átalakítása. A vállalatok munkaerőigénye az év első három hónapjában a múlt év utolsó negyedéhez képest több mint 11 százalékkal csökkent, a felkínált munkakörök összetételében is jelentős változás tapasztalható, s mind több az olyan munkát vállalni szán-

dekozó, aki csak a munkaerő-közvetítő szervek segítségével tud ismét elhelyezkedni.

A vállalatok az év első negyedében 56 700 — 1986 utolsó negyedéhez képest 7200-zal kevesebb — betöltésre váró állást jelentettek be a közvetítő szervezetek. Új dolgozók felvételénél is inkább a meglévő létszám minőségi javítására törekedtek, főként jól képzett szakembereket kerestek. A szakmunkások iránt alig csökkent az érdeklődés, míg a betanított munkásoknak csaknem 23 százalékkal, a segédmunkásoknak pedig 18 százalékkal kevesebb álláslehetőséget ajánlottak fel. Összességében a szellemi foglalkozású dolgozók iránt is mérséklődött a vállalatok igénye, egyedül az ügyvitelben dolgozók létszámát kívánták bővíteni.

A munkaerő-kereslet csökkenésében meghatározó volt, hogy az ipari üzemek a múlt év utolsó három hónapjához képest mintegy 22 százalékkal mérsékeltek felvételi igényeiket, s most az akkorinál 6500-zal kevesebb megüresedett állás betöltésére kerestek vállalkozót. Az ipari üzemek azonban még mindig a legnagyobb munkaerő-felvévők, mert a felkínált munkaköröknek csaknem 42 százalékat ezek a vállalatok jelentették be, döntően fizikai dolgozók számára. A szolgáltatóágazatok az év első negyedében létszámuk bővítésére törekedtek.

Az év első három hónapjában valamivel több mint 10 ezren, az előző negyedévinél csaknem négyszerrel többen fordultak a munkaerő-közvetítő szervezetekhez. A vállalati igények mérséklődés-

ből adódóan növekedett a betanított és a segédmunkát keresők aránya. A negyedév során jelentkezők 82 százaléka egy hónapon belül találtak új állást a munkaerő-közvetítő szervezetek, az állást keresők 12 százaléka azonban csak három hónapon belül, 6 százaléka pedig ennél is hosszabb idő után tudott csak elhelyezkedni. A korábbi időszakhoz képest csaknem kétszeresére nőtt azoknak a száma, akik egy hónapnál hosszabb ideig szerepeltek a munkaközvetítők várakozási listáin.

A munkavállalás lehetőségei körzetenként és szakmánként igen eltérőek. Az elhelyezkedni szándékozóknak 44 százaléka 4 megyében, Szabolcs-Szatmár, Szolnok, Borsod és Heves megyékben fordult a munkaközvetítő szervezetekhez. E körzetekben különösen nehezen találtak munkát a szakképzetlen dolgozók. A segédmunkások elhelyezkedési kilátásai bizonyos városokban igen kedvezőtlenek. Miskolcon például 239 jelentkezőnek mindössze 76 álláshelyet tartanak nyilván, míg Karcacon 180 szakképzetlen dolgozó részére 6, Ózdon pedig a 229 segédmunkára jelentkezőnek már csak 7 álláslehetőség kínálkozik. Ózdon a betanított munkásoknak és a szellemi dolgozóknak sem tudnak elegendő munkahelyet felajánlani.

Míg országos átlagban csökkentek a munkaerő iránti igények, addig a Békés, Győr-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Somogy és Vas megyei vállalatok 0,4—24 százalékkal több új dolgozót szándékoztak felvenni, mint negyedévvel korábban. (MTI)

A munkavédelemről

Tegnap, kedden Szegedre látogatott Répa Imre, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Felügyelőség helyettes vezetője. A megyei pártbizottságon Szabó Sándor első titkára fogadta, és megbeszélést folytatott vele a munkavédelem megyei helyzetéről és feladatairól. Répa Imre ezután munkamegbeszélést tartott a megyei felügyelőség dolgozóival, amelyen részt vett Bartha László, a megyei pártbizottság titkára.